

All About

Jewish Theatre

www.jewish-theatre.com

המכון לקידום תיאטרון יהודי

תשוקת חלוצי התיאטרון, סיפורו של 'אהל' תיאטרון פועלי ארץ ישראל 1925-1969

בשנת 1925 נאבק בארץ ישראל קומץ של כמה רבבות יהודים (שעלו בעליות הראשונה והשנייה) על בעיות כגון: עבודה עברית יקרה מול עבודה ערבית זולה, הקניית הלשון העברית לאנשים שדיברו רוסית, יידיש, פולנית, רומנית הונגרית ולדינו. הדברת הקדחת שעשתה שמות במתיישבים החקלאיים, התגוננות מפני התקפות רצחניות ומאבק רעיוני ומדיני על עצם הכניסה של יהודים אל גבולות רצועת החוף השוממה של פלשתינה דאז, תחת שלטון המנדט הבריטי. כל אלה אינם תנאים אידיאליים להקמתו של תיאטרון. הדבר האחד מתוכו צמח ועלה 'אהל', תיאטרון פועלי ארץ ישראל (1925-1969) בהנהגתו של הבמאי משה הלוי חרף כל הנתונים, היה כלול במושג יהודי עתיק שתחילתו נעוצה בראשית ההיסטוריה שלנו ושלוחותיו משוטטות בתנועות המשיחיות שהקימה היהדות מתוכה בזמנים רחוקים וקשים: **האמונה והתשוקה**. בני אדם שפויים מכנים זאת טרוף ו'המשוגעים לדבר' ואים בה חזות הכל.

מבימת התיאטרון אל בימת ההיסטוריה:

בנימין זאב הרצל, המחזאי שהפך למפיק של 'מדינת היהודים'

מבימת התיאטרון אל בימת ההיסטוריה: הרצל – המחזאי שהפיק את 'מדינת היהודים' חושף את הרצל איש התיאטרון, המחזאי, שכתב 19 מחזות - לא פסק ליצור ולהציע את מחזותיו למנהלי תיאטרון ברחבי אירופה, תוך כדי כתיבת התסריט ל'מדינת היהודים'. איש תיאטרון בעל דימיון, מעוף, העזה ויצירתיות אשר הצליח להדביק בכוח אישיותו והכריזמה שלו מאות מקבלי החלטות מרחבי אירופה ולרתום אותם להפקת הקונגרס הציוני הראשון בבאזל, אולי ההפקה הגדולה ביותר על סף המאה העשרים.

"שמחתי לקרוא את הספר המרתק ולהתוודע אל בנימין זאב הרצל כמחזאי ובמאי – זהו מחקר חשוב השופך אור נוסף על האיש המיוחד הזה, שכולנו חייבים לו לרוח חזונו רבות כל כך"
- יצחק הרצוג, נשיא המדינה

חיים? או תיאטרון?, נשים יוצרות תיאטרון בשואה ואחריה

בישראל מוכרים בעיקר ארבעה מחזות שואה, חלקם נלמדים בבתי ספר: 'אנה פרנק' (1956) המבוסס על היומן שפורסם בשנת 1947; 'בעלת הארמון' מאת לאה גולדברג (1956); 'חנה סנש' מאת אהרון מגד (1958), ו'ילדי הצל' מאת בן-ציון תומר (1961). בעקבות מחקר מקיף של שמונה שנים מצאנו כ-300 יצירות שואה שנכתבו על ידי נשים ובהשראת סיפורי או יומני נשים. ספר זה מוקדש לנשים בתיאטרון השואה ואחריה, ומביא אל קדמת הבמה את סיפורן של עשרות נשים מעוררות השראה אשר ברוחן וביצירותיהן הטביעו חותם על תרבות המאה העשרים.

מאה שנים ל'הדיבוק', בין שני עולמות – גלגולי המחזה 1918-2018

ספר זה הינו נדבך נוסף באוצר המחקרים בעקבות 'הדיבוק'. הפעם לראשונה יצאנו למסע מרתק בעקבות ש. אן-סקי וגלגולי המחזה מן המשלחת האתנוגרפית בתחום המושב היהודי ועד שראה את אור הזרקורים בסטודיה השלישית במוסקבה בבימוי של ווכטנגוב בשנת 1922 והיה לאבן יסוד להקמת תיאטרון עברי, כדברי ח"נ ביאליק: "אינני יודע אם היה זה חלום, שגעון או שכרון. [...] נעשה נס גדול. הייתה הרגשה שהנה קם תיאטרון עברי, [...] אן-סקי אמנם זכה לראות את 15 הכרכים של כתביו מודפסים אך החמיץ את בכורת המחזה שיעניק לו תהילת עולם.

עיר של חלום, מחזות מאת אלזה לסקר-שילר, עורך מוטי סנדק

"ואני כספר החתום לידידי, וזרה עד מאוד הייתי להם", במילים אלה תיארה את עצמה אלזה לסקר-שילר (1869-1945), המשוררת היהודייה הגדולה של המאה ה-20. ירושלים- בה חייתה את שש שנותיה האחרונות (1939-1945), הייתה בעיניה עיר של חלום, יותר משהייתה עיר של ממש. היא הלכה ברחובותיה כזרה, מדברת וכותבת גרמנית, ומדמינת עברית תנכ"ית עתירת הוד. הספר "עיר של חלום" מביא לראשונה לקורא העברי את שלושת מחזותיה של לסקר-שילר בתרגום לעברית בצרוף מבואות על כל המחזות, קורות חייה והומאז' לאלזה מאת שירה של משוררים וסופרים ישראלים.

לרכישה ומידע נוסף

מוטי סנדק (עורך): msandak@bezeqint.net | 054-4650808

אתר במה: <https://www.bamah.info>